

مجموعه ادبیات

۲۲

۳۶۵ قصه

برای بچه های خوب

بازنویسی: محمود احسان

زیر نظر: مسعود گلزاری

سرشناسه	: احیایی، محمود، ۱۳۵۲
عنوان و نام پدید آورنده	: ۳۶۵ قصه برای بچه های خوب / باز نویسی محمود احیایی زیر نظر مسعود گلزاری : انقاش محمد رضا موقر.
مشخصات نشر	: تهران : مسیر دانشگاه، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۵۱۲ ص: مصور.
شابک	: ۱۵۰۰۰ ریال 7-05-6750-600-978
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: نام ناشر اول : انتشارات دادجو، تاریخ نشر چاپ اول: ۱۳۹۱
عنوان گسترده	: سیصد و شصت و پنج قصه برای بچه های خوب
موضوع	: داستان های کوتاه
شناسه افه	: گلزاری، مسعود، ۱۳۱۳- ناظر
شناسه افزوده	: موقر، محمد رضا، ۱۳۶۰- تصویر گر
زیر عنوان	: ۸۰۸/۸۳ دا ۱۳۹۱ س ۲۹۲ الف
شماره کتاب شناسی ملی	: ۲۹۴۵۵۵۶

۳۶۵ قصه برای بچه های خوب
محمود احیایی

زیر نظر دکتر مسعود گلزاری

ناشر : انتشارات مسیر دانشگاه

انقاش : محمد رضا موقر

ناظر چاپ : قهرمان جعفری

نمونه خوان : سعید یونسی

تیراژ : ۴۰۰۰ نسخه

چاپ اول ناشر ۱۳۹۱

لیتوگرافی : فام

چاپ : چاپخانه عماد

شابک : ۷-۵-۶۷۵۰-۶۰۰-۹۷۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

آدرس : خ انقلاب - خ ۱۲ فروردین - خ روانمهر شرقی - پلاک ۸۹- واحد ۱

تلفن : ۵-۶۶۹۷۷۳۶۴، ۲۶-۶۶۹۷۶۰۲۶

همراه : ۹۱۲-۱۰۴۲۶۷۴

قیمت ۱۵۰۰۰ تومان

فهرست

۴۵	بچه رویاه کوچک و مادرش	۱۱	سخن ناشر
۴۶	برای یاد گرفتن هرگز دیر نیست	۱۳	پیشگفتار
۴۷	بزرگمهر و دزدان	۱۷	آدم دانا و آدم حق
۴۹	بزغاله آوازخوان و گرگ	۱۸	آدمها و گُلها
۵۱	بز و گرگها	۲۰	آرزوی شاعر
۵۲	بلای وحشتناک	۲۱	احمقترین آدم
۵۳	بوز و کتا و کبوتر	۲۲	اخلاق خوب بهتر از صورت زیبا است
۵۴	برعلی و بیمار	۲۳	ارزش دانش
۵۶	بوی غذای و صدای پول	۲۴	ارزش خلیفه از نظر بهلول
۵۷	بهترین بیزنس	۲۵	ارسطو و مرد حسود
۵۸	بهترین کار برای یک کارکن	۲۷	افلاطون و مرد شرور
۵۹	بهلول در مجلس خلیفه	۲۹	الاغ بهلول کجاست؟
۶۰	بهلول و آدم فضول	۳۰	امیر و باز شکاری
۶۱	بهلول و الاغش	۳۲	امیر یک چشم و بازی چوگان
۶۲	بهلول و بی خوابی	۳۳	انگشتِ امیر
۶۳	بهلول و بیماری روانی	۳۵	باربد و خسروپرویز
۶۴	بهلول و تاجران	۳۷	بازرگان و طوطی
۶۵	بهلول و حاکم بصره	۳۹	باز و جغد
۶۶	بهلول و حکیم باشی در گورستان	۴۱	بازها و کلاغها
۶۷	بهلول و دزد شب و دزد روز	۴۳	باغبان و سر الاغ مرده اش

۱۰۴.....	پادشاه و دزدها	۶۸.....	بهلول و سنگ شکری
۱۰۶.....	پادشاه و سردار	۶۹.....	بهلول و شکایت از حاکم
۱۰۷.....	پادشاه و سه مرد دانا	۷۰.....	بهلول و ششیر سه زرعی و انبیر ده زرعی
۱۰۸.....	پادشاه و قاضی خائن و کودکان	۷۱.....	بهلول و شیطان
۱۱۰.....	پادشاه و کودک دانا	۷۲.....	بهلول و غذای خلیفه
۱۱۱.....	پادشاه و مرد زشت رو	۷۳.....	بهلول و قاضی بغداد
۱۱۳.....	پادشاه و مرد گناهکار	۷۵.....	بهلول و قلم قاضی
۱۱۴.....	پادشاه و مرگ دشمن او	۷۶.....	بهلول و کتاب خلیفه
۱۱۵.....	پادشاه و معلم	۷۷.....	بهلول و کتاب خلیفه فقیران
۱۱۶.....	پادشاه و مگس	۷۸.....	بهلول و مأموران خلیفه
۱۱۷.....	پادشاه و نگهبان	۷۹.....	بهلول و خزان خلیفه
۱۱۹.....	پادشاه و نوکر	۸۰.....	بهلول و مرد در بند
۱۲۰.....	پادشاه و وزیر دانا	۸۱.....	بهلول و وزیر
۱۲۱.....	پادشاه و وزیر و اسب	۸۲.....	بهلول و وزیر خلیفه
۱۲۲.....	پادشاه و همسرش	۸۳.....	بهلول و هدیه خلیفه
۱۲۴.....	پادشاه یا تاجر؟	۸۴.....	بیمار بودن بدتر است یا گناهکار بودن
۱۲۵.....	پاسخ دندان شکن	۸۵.....	پادشاه اسیر و نقشه وزیر
۱۲۶.....	پدر پسر	۸۷.....	پادشاه درستکار و درویش دروغین
۱۲۷.....	پزشک و پادشاه از شاکی	۸۸.....	پادشاه و انگشتر گران بها
۱۲۹.....	پزشک و پادشاه درویش	۹۰.....	پادشاه و بازرگان
۱۳۰.....	پرنده کوچک و پیل بزرگ	۹۲.....	پادشاه و پزشک
۱۳۲.....	پرنده و باغبان	۹۴.....	پادشاه و پسر روستایی
۱۳۴.....	پرنده ها گواهی می دهد	۹۶.....	پادشاه و پیر مرد پرهیزکار
۱۳۶.....	پرهیزکار واقعی نیازی به مال یا نان ندارد	۹۷.....	پادشاه و خدمتکار
۱۳۷.....	پزشک مُرد و بیمار زنده ماند	۹۸.....	پادشاه و خیاط
۱۳۸.....	پزشک و پادشاه	۹۹.....	پادشاه و دختر پدرکش
۱۳۹.....	پزشک و شاهزاده	۱۰۰.....	پادشاه و دختر روستایی
۱۴۱.....	پزشک و قصاب	۱۰۲.....	پادشاه و درویش
۱۴۳.....	پسر پادشاه و دوستش	۱۰۳.....	پادشاه و دزد

۱۸۱.....	حاتم طائی و میهمانش	۱۴۴.....	پسر و دار
۱۸۲.....	حاتم طائی و برادرش	۱۴۶.....	پسر و گوسفندش
۱۸۴.....	حاتم طائی و دشمن او	۱۴۷.....	پند بهلول به وزیر
۱۸۶.....	حاتم طائی و مرد گله دار	۱۴۸.....	پند بیهوده
۱۸۷.....	حافظ و مرد ثروتمند	۱۴۹.....	پوریای ولی
۱۸۹.....	حاکم جوانمرد	۱۵۱.....	پهلوان اسماعیل
۱۹۰.....	حاکم و چوپان	۱۵۲.....	پهلوان رسول
۱۹۱.....	حاکم و دسته گل	۱۵۴.....	پهلوان شمس الدین
۱۹۲.....	حاکم و قصابها	۱۵۵.....	پهلوان محمد
۱۹۳.....	حاکم و مرد بی گناه	۱۵۷.....	پیرزن بخشش
۱۹۴.....	حق به حق دار می رسد	۱۵۸.....	پیرزن حبله گر
۱۹۶.....	حق مهمان	۱۶۰.....	پیرزن و پلنگ و گرگ شیر
۱۹۸.....	خارکن نادان و دختر دانا	۱۶۲.....	پیش بینی مرد زاهد
۲۰۰.....	خانه ما	۱۶۳.....	پیشگویی
۲۰۱.....	خبرچین از دشمن بدتر است		تحمل هزار من سنگ از یک فحش آید تر است
۲۰۲.....	خبر گنگ و مرغ ماهیخوار	۱۶۵.....	
۲۰۴.....	خبر کچی و پادشاه	۱۶۶.....	تصمیم درست
۲۰۵.....	خروس و بویاه و سگ	۱۶۷.....	ثروتمند نادان
۲۰۷.....	خر و شیر	۱۶۸.....	جالینوس و مرد دانشمند و مرد گدا
۲۰۸.....	خر و شیر	۱۷۰.....	جالینوس و مرد دیوانه
۲۱۰.....	خر و گاو		جالینوس و مردی که انگشتان دستش درد می کرد
۲۱۲.....	خر و گرگ	۱۷۱.....	
۲۱۳.....	خر یا نیمه خر	۱۷۲.....	جوانمرد و زندانی
۲۱۴.....	خسب یا بخشنده	۱۷۴.....	جواهر بهتر است یا گندم؟
۲۱۶.....	مهرعلی و بیمار	۱۷۵.....	چشمان نگران
۲۱۸.....	خواب خلیفه	۱۷۶.....	چشم بهلول
۲۱۹.....	خواجه نصیرالدین طوسی و مغول ها	۱۷۷.....	چه ممکن بهر کسی، اول خودت وانگه کسی
۲۲۱.....	خیاط در کوزه افتاد	۱۷۸.....	حاتم طائی و پادشاه حسود
۲۲۲.....	داستان دو تاجر	۱۸۰.....	حاتم طائی و گوش های کر

۲۶۶	راز عمر دراز	۲۲۴	دانشمند و وزیر
۲۶۷	راستگو یا دروغگو	۲۲۵	دختر و داماد پادشاه
۲۶۸	راهزنان و سیب‌های زهرآلود	۲۲۷	درختی که گواهی داد
۲۶۹	رستم و فیل سفید	۲۳۰	درویش و خشت زرین
۲۷۱	رسم میهمانداری	۲۳۲	درویش و دو کودک
۲۷۳	روباه پوستین‌دوز	۲۳۳	درویش و نان
۲۷۵	روباه حمود	۲۳۴	دزدان و مرد ساده‌دل
۲۷۷	روباه زرنک و گرگ پُرخور	۲۳۶	دزد و بقا
۲۷۹	روباه سیدباف	۲۳۷	دزد و جوانمرد
۲۸۰	روباه و پرنده‌ها	۲۳۸	دزد و صاحب‌خانه
۲۸۲	روباه و دوستانش	۲۴۰	دزد و خورشیدش
۲۸۴	روباه و سگها	۲۴۱	دزد و صاحب‌خانه خورشید و جوانمرد
۲۸۵	روباه و طبل	۲۴۲	دزد و گدا
۲۸۶	روباه و کوزه	۲۴۳	دزد و مرد شوخ
۲۸۸	روباه و گرگ در آسیاب	۲۴۴	دزدها و نمک
۲۸۹	روباه و لک‌لک	۲۴۵	دلسوزی بهلول
۲۹۰	روباهی که چوپان شد	۲۴۶	دو برادر
۲۹۱	بهلول و کسک هارون به فقیران	۲۴۷	دو درخت
۲۹۲	زبان، می‌تواند سر آدم را برباد بدهد	۲۴۹	دو درویش
۲۹۴	زنبور و مل و مل کوچک	۲۵۰	دو درویش مسافر
۲۹۵	زن دانا	۲۵۱	دو دشمن
۲۹۶	زن و بیر	۲۵۲	دوستان دروغین
۲۹۸	زن و ضحاک	۲۵۴	دوست زمان تنهایی
۳۰۰	زنی که حرف نمی‌زد	۲۵۵	دوستی موش و گربه
۳۰۱	سخنان گرانها	۲۵۷	دو قُمری و خاریشت
۳۰۴	سرنوشت آدم غافل	۲۵۹	دو گدا
۳۰۶	سزای مرد ستمگر	۲۶۱	دهان بدگو را با رفتار خوب بیند!
۳۰۷	سعدی و بازرگان طمع‌کار	۲۶۲	دهخدا و دشمنانش
۳۰۸	سعدی و پیرمرد مسافر	۲۶۴	ذکریای رازی و پیرزن بیمار

شیر و آدمیزاد	۳۴۸	سعدی و جوان قدرتمند	۳۰۹
شیر و خرگوش	۳۴۹	سعدی و خوابیدن در راه	۳۱۰
شیر و روباه و خر	۳۵۱	سعدی و دزد	۳۱۱
شیر و گرگ و روباه به شکار می‌روند	۳۵۳	سعدی و دزدان	۳۱۲
صاحب‌خانه و مسافران	۳۵۴	سعدی و شکایت کردن از دوست	۳۱۴
طاووس و کلاغ	۳۵۶	سعدی و خط	۳۱۵
عادل و ظالم	۳۵۷	سنگ و مع‌کار	۳۱۷
عاقبت مرد خسیس	۳۵۸	سنگ و مرد دانا	۳۱۸
عل و زهر	۳۵۹	سنگ و نان	۳۱۹
عقرب و لاک‌پشت	۳۶۰	سلطان مورد غزنی و شخص ستم‌دیده	۳۲۰
علی‌بابا و چهل دزد	۳۶۱	سوار و پیاده	۳۲۱
فایده سلام کردن	۳۶۴	سود و زیان همیشگی با پادشاهان	۳۲۲
فرمان درست باید اجرا شود	۳۶۵	سؤال خلیفه از بهرام	۳۲۳
فروشنده و خریدار	۳۶۶	شاعر و مرد بخشنده	۳۲۴
فقیر و ثروتمند	۳۶۷	شاعر و مرد حمامی	۳۲۵
فروتنی و خرگوش‌ها	۳۶۸	شاهین و کبوتر	۳۲۷
قاضی و دزد	۳۷۰	شاهین و کلاغ	۳۲۹
کبک و باز	۳۷۱	شبهات بهلول با داروغه	۳۳۱
کبوتر و مرغ	۳۷۲	شتر و الاغ	۳۳۲
کزکشی و کلاغ	۳۷۴	شتر و بوته خار	۳۳۳
کشاورز و مار	۳۷۶	شتر و سوراخ موش	۳۳۴
کشتن با نکشتن	۳۷۷	شتر و شتریان	۳۳۵
کشتی شکستگان	۳۷۸	شتر و موش	۳۳۷
کلاغها و مار	۳۸۰	شرط بهلول	۳۳۹
کلیله و دمنه	۳۸۱	شغالی خر سوار	۳۴۰
کودک دانا	۳۸۳	شغالی که فکر کرد طاووس شده است	۳۴۲
کودک و عموش	۳۸۵	شکارچی و آهر و عقاب	۳۴۴
کوه جواهر	۳۸۶	شکارچی و جواهر فروش	۳۴۵
گاؤ شاخداری که بی‌شاخ شد	۳۸۸	شکر نعمت	۳۴۷

۴۳۱	ماهی و قورباغه	۳۸۹	گربه طمع‌کار
۴۳۲	مرد اسیر و پادشاه	۳۹۱	گربه و پرنده‌ها
۴۳۳	مرد بُت‌پرست و بُت	۳۹۳	گربه و سگ و خروس و خر
۴۳۴	مرد بخشنده و مرد ایرادگیر	۳۹۴	گربه و شمع
۴۳۵	مرد پیر و اسب پیر	۳۹۵	گربه و شیر
۴۳۶	مرد ثروتمند و باغبان فقیر	۳۹۸	گربه و شیر و روباه
۴۳۷	مرد ثروتمند و هیزم‌شکن‌ها	۴۰۰	گربه و کلاغ
۴۳۸	مرد خسیس و پسرش	۴۰۱	گربه و سر
۴۳۹	مرد زشت‌رو و رهگذر	۴۰۳	گربه و روباه
۴۴۰	مرد ساده‌لوح و دزدان حيله‌گر	۴۰۵	گرگ و سگ
۴۴۱	مرد ستمکار در چاه	۴۰۶	گرگ و دام‌های زنده
۴۴۲	مرد شکمو	۴۰۷	گنجشک و سگ
۴۴۳	مرد فداکار و دوستش	۴۰۸	گوزن مغرور
۴۴۴	مرد مارگیر و پسرش	۴۱۰	گوسفند و بز و گوسال و گرگ
۴۴۵	مرد مهربان و سگ شکاری	۴۱۱	لاک‌پشت و بوزینه
۴۴۷	مرد نابینا و قاضی	۴۱۱	لاک‌پشت و مرغابی‌ها
۴۴۸	مرد نادان و چاه آب	۴۱۴	لباس فروش و دزد
۴۴۹	مرد نادان و بندبازی	۴۱۶	لغزیدن بهلول
۴۵۰	مرد نادان و پسرش	۴۱۷	لقمان حکیم و تحمل رنج
۴۵۱	مرد نادان و خشم‌مغهايش	۴۱۸	لقمان و داود پیامبر (ع)
۴۵۲	مرد نادان و سربزه	۴۱۹	لقمان و دل و زبان
۴۵۳	مرد نادان و دوپاره	۴۲۰	لقمان و کشاورزی
۴۵۴	مرد نادان و کدو	۴۲۱	لقمان و گوسفند
۴۵۵	مرد نیکوکار و سگ تشنه	۴۲۲	مادر و پسر
۴۵۶	مرد نیکوکار و گدایان	۴۲۳	مارگیر و ازدهای یخ‌زده
۴۵۷	مرد نیکوکار و مورچه سرگردان	۴۲۴	مار و مارگیر
۴۵۸	مرد و خرش	۴۲۵	مال حلال از بین نمی‌رود
۴۶۰	مرد و درویش	۴۲۷	ماهی‌گیران و سه ماهی
۴۶۱	مرد و دزد	۴۲۹	ماهی‌گیر و ماهی

مرد و دیو.....	۴۶۲	مویی در لقمه غذا.....	۴۸۹
مرد و روباه لنگ.....	۴۶۴	میزبان پُرحرف و خسیس.....	۴۹۰
مرد و مار.....	۴۶۵	میهمان و میزبان.....	۴۹۱
مرد و مار بدجنس.....	۴۶۸	ناخدا و دو برادر.....	۴۹۲
مرد و نوکرش.....	۴۶۹	نتیجه حيله گری.....	۴۹۳
مردی که آرزوی دزدی.....	۴۷۰	نتیجه شناپردگی.....	۴۹۴
مردی که از ریا می ترسید.....	۴۷۱	نظام الملک و مرد نابینا.....	۴۹۶
مردی که کنجی را در خواب دید.....	۴۷۲	نمک خوب است یا بد؟.....	۴۹۸
مردی که نمی ترسید.....	۴۷۳	نوکر حق شناس.....	۵۰۰
مردی که یک گزّه عمل روغن داشت.....	۴۷۴	نه داروی درد و نه دیدار خسیس.....	۵۰۱
مریم و بچه خرگوش.....	۴۷۵	وزیر کاردان.....	۵۰۲
مسابقه سکوت.....	۴۷۶	وزیر و آدمهای حسود.....	۵۰۳
مورچه و زنبور.....	۴۷۹	وزیر و پادشاه.....	۵۰۵
مورچه و ملخ.....	۴۸۰	وزیری که درویش شد.....	۵۰۷
موش صحرایی و موش خانگی.....	۴۸۱	خاکی سفید و پدر و مادر بهلول.....	۵۰۸
موش و گربه و خروس.....	۴۸۳	خاکی سفید و پیرمرد باغبان.....	۵۰۹
موش و گربه و سگ.....	۴۸۵	مویساری سردار.....	۵۱۰
موش و ماهی.....	۴۸۷	هر اخلاقی ممکن است بیفتد.....	۵۱۱
موش و مرد بقال.....	۴۸۸	هوشیاری و دلیری.....	۵۱۲

سخن ناشر

شادروان محمود احیایی نویسنده توانای ادبیات داستانی کودک و نوجوان در تاریخ ۱۳/۱۱/۱۱ در شهر یزد به دنیا آمد. زنده یاد سی سال تجربه خبرنگاری ادبی و نوشتن داستان و مطبوعات کودکان و نوجوانان و همچنین نشریه‌های ادبی و اجتماعی را پشت سر گذاشت و تا زمان درگذشتش کار ادبی در این نشریه‌ها را پی می‌گرفت، او با روح بلند و ذوق برپار خویش در نشریه‌های نوپای بسیار به قصد همراهی و کمک به رشد آنها قدم می‌زد و در بسیاری از مطبوعات پُرشمارگان نیز به بیان واقعیت‌های ادبی و اجتماعی زمان خود می‌پرداخت.

شادروان احیایی افزون بر فعالیت فکیر و همیشگی در زمینه ادبیات کودک و نوجوان، در مجامع صنفی نویسندگان نیز فعال بود و تا پایان عمر در انجمن نویسندگان کودک و نوجوان عضویت داشت.

وی در سالهای پیش و بعد از انقلاب، عضو فعال انجمن نویسندگان ایران، شورای نویسندگان و هنرمندان ایران و سندیکای نویسندگان مطبوعات ایران بود. شادروان احیایی نویسنده‌ای پرکار، توانا و بی ادعا و همچنین بررسی صمیمی و وفادار و انسانی نوع دوست بود که عمر پربارش را در راه بیان دردهای مردم، به ویژه کودکان و محرومان و فرودستان و تلاش در راه یاری رسانیدن به آنان سپری کرد.

از جمله آثار داستانی او می‌توان از کتابهای: خانه‌ای برشن، نقد تاریخ ستارگانی در زمین، هزار و یک شب، پنج گنج، پیام دیگر، نخستین تابلو، زندگی گاندی، زندگی ابوعلی سینا، دلی سپرده به توفان اسب سپید، داستان ستارخان، سعدی و مولوی، زندگینامه عطار نیشابوری، از زندان سیاه تا دیهیم سرخ، شبهای بغداد،

پایتخت داستان‌های هزار و یک شب، برگزیده داستانهای شاهنامه فردوسی برای نوجوانان، برگزیده‌ای از داستان‌های هزار و یک شب، خلیفه، خلیفه داستانهای هزار و یک شب، حاتم طایی و گنج قارون، کودکی ابوعلی سینا، جزیره گلها، سفر نور کوچک، مترسک و آدمها، جزیره گرگها، پسر دریایی، داستانهایی از دوران کودکی شخصیت‌های نامی، افسانه‌های شیرین ایرانی، پسر آتش، داستانهایی از زندگی پهلوانان ایران، الهه خورشید و... را می‌توان نام برد.

سرانجام محمود احیایی در بعدازظهر جمعه ۱۳۷۹/۳/۲۰ پس از سانحه رانندگی که شب پیش از آن در چهارراه چمران تهران رخ داده بود، در بیمارستان شهدای تجریش چشم از جهان فرو بست، روانش شاد باد.

نامش مخارون که آخرین اثر این نویسنده پرتلاش و انسان‌دوست را به خوانندگان کتاب همان‌طور که نویسنده دوستدار کودک بود، به کودکان و نوجوانان پرشور و بی‌مرز و بوم تقدیم کند.

پیش‌گفتار

داستانها و افسانه‌های کهن یکی از بهترین زمینه‌ها برای آشنایی با زندگی مردم دوران گذشته است. هر چند کتابهای تاریخ، انسان را با رویدادهای سیاسی دوران گذشته آشنا می‌کند، اما این کتب حاوی دردها، رنج‌ها، خوشی‌ها، شکست‌ها، پیروزی‌ها و افکار و ادب و رسوم مردم معمولی دوران گذشته نمی‌باشند، در اینجا است که نقش مهم داستان و افسانه‌های کهن در ارائه واقعیت‌های زندگی نیاکان ما به خوبی روشن می‌شود.

اگر این داستان‌ها با روشی درسی و پرورش با زبانی ساده و گیرا بازآفرینی بشوند، یک عامل جذاب و سرگرم‌کننده برای یاد گرفتن از گذشته و ساختن حال و آینده در دسترس همه قرار می‌گیرد.

در داستان‌های کهن همه نوع آدمی را می‌توان یافت: انسان‌های با ایمان و درستکار و یا بی‌ایمان و شیطان‌صفت که در متن داستان‌ها در جنگ و ستیز هستند که در واقع همین تضادها است که ارزش و جذابیت داستان‌های کهن را روشن می‌کند.

در تمامی داستان‌های دوران گذشته، ایمان و راستی بر بی‌ایمانی و ناپرستی پیروز می‌شود و همین واقعیت است که دلها را با نور امید روشن می‌کند. کتابی که در دست دارید در برگرفته مجموعه‌ای از مهم‌ترین، شیرین‌ترین و آموزنده‌ترین داستان‌های دوران گذشته است که از اکثر کتابهای داستانی معروف گذشته انتخاب و با سبکی نو و با ویژگی داستان‌های امروزی و به‌ویژه با بهره‌گیری از فن داستان‌نویسی کودکان بازآفرینی شده است.

فن بازآفرینی داستان‌های کهن از دوران گذشته وجود داشته و ادیبانی همچون فردوسی، عطار نیشابوری، مولوی، سعدی، جامی، هوسر، شکسپیر، آندرسن، لافونتن و بسیاری دیگر از شاعران داستان‌سرا و نویسندگان، بخشی از آثارشان را از داستان‌های کهن گرفته و بازآفرینی کرده‌اند.

چون که خواندن کتابهای کهن برای بیشتر مردم، به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان، کاری سخت است؛ فن بازآفرینی به آنها کمک میکند تا نخست به آسانی با نوشته‌های قدیمی آشنا شوند و در مراحل بعد بتوانند کتابهای اصلی را بخوانند. نویسنده این کتاب کوشیده است؛ نثر و توصیف داستان‌های این کتاب، مثل دیگر کتابهایش، ساده و قابل فهم برای همه، به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان که معشایان اصلی کتاب هستند، باشد.

«موضوع مهم دیگری که در این جا باید به آن اشاره کرد هنر داستان‌گویی است که از دورترین زمان‌ها در همه کشورها رواج عمده‌ای داشته است.»

زنان، مردان، جوانان و حتی کودکان دبستانی می‌توانند داستان‌گویان خوبی باشند. اما نکته مهم این است که هر داستان‌گویی باید با ویژگی‌های این هنر ارزنده و قدیمی تا حدی آشنا باشد.

۱- شخص داستان‌گو باید در مرحله نخست، وقت معینی برای خواندن داستان برای کودک و یا کودکان اختصاص دهد. او باید این مقدار وقت را فقط صرف این کار بکند تا بتواند کارش را به خوبی و درست انجام بدهد و هم شنونده و یا شنوندگان از شنیدن داستان لذت ببرند و هم پس از چهار سردرگمی ناشی از قطع داستان و سپس بازگویی داستان نیمه‌کاره نشوند.

۲- صبوری، مهربانی و شمرده و درست سخن گفتن داستان‌گو، شرط دیگری برای فهمیدن و درک داستان از سوی شنونده و یا شنوندگان، به‌ویژه کودکان است. توجه نکردن به هر کدام از این موارد زحمت داستان‌گو را به هدر می‌دهد.

داستان‌گو نباید در صورت عدم فهم داستان توسط شنونده یا شنوندگان، عصبانی و بی‌حوصله شود، بلکه باید بادقت و شکیبایی به پرسش‌ها پاسخ بدهد.

۳- هنگامی که پس از پایان یافتن داستان، پرسش‌هایی برای کودکان درباره قهرمانان و حوادث داستان پیش می‌آید؛ داستان‌گو باید این پرسش‌ها را هم آهنگ با

میزان فهم و درک شنونده و یا شنوندگان پاسخ بدهد و هیچ پرسشی را بی پاسخ نگذارد. این نکته وقتی مهم تر به نظر می رسد که بدانیم بیشتر کودکان، موضوع داستان و موقعیت قهرمانانش را با زندگی و افکار خودشان هم آهنگ می کنند و در واقع خودشان را به جای شخصیت های مورد پسندشان می گذارند.

۴- تشویق کودکان به داستان گویی، یکی دیگر از موارد مهمی است که باید مورد توجه علاقمندان به این هنر و همچنین پدران و مادران قرار بگیرد. این کار دست کم دو نتیجه مهم دارد:

اول این که هر کودکی با گفتن داستان، احساس می کند خودش و هنرش مورد توجه واقع شده و او هم مانند بزرگسالان دارای شخصیتی مناسب و شایسته است. کودک وقتی می فهمد که دیگران به داستانی که او می گوید علاقه دارند و برای شنیدن آن اشتیاقی نشان می دهند به شرکت در فعالیت های مهم تر اجتماعی و کسب هویت و منزلت برای خودش تشویق می شود.

دوم: تشویق کودکان به داستان گویی، تمرین سخن گفتن درست و همچنین تمرین سخنرانی است. زیرا حرف زدن در برابر جمعیت در واقع سخنرانی برای بسیاری از کودکان و حتی بزرگسالان کاری سخت و گاهی ناممکن است. بارها دیده شده که افراد بزرگسال هم در موقع سخنرانی دستپاچه شده اند و نتوانسته اند به آسانی و به درستی حرف بزنند.

داستان گویی به وسیله کودکان یک تمرین ساده برای آموختن فن مهم سخنرانی و همچنین آمادگی برای شرکت در بحث های مهم علمی و اجتماعی و اظهار نظر روشن در آینده خواهد بود. این تمرین در واقع ترس کودکان از اظهار وجود از بین خواهد برد.

سرانجام باید به این نکته نیز اشاره کرد که هنر داستان گویی در دوران گذشته به علت نبودن رادیو و تلویزیون و سینما بسیار رواج داشت. این هنر که اکنون در اثر تأثیر گسترده رسانه های گروهی مدرن رنگ باخته، باید بار دیگر مورد توجه قرار گیرد.

رابطه داستان گو با شنوندگان، برعکس رابطه رادیو و تلویزیون با مخاطبان،

رابطه‌ای بی‌واسطه و مبتنی برهمنشینی است و همین امر باعث می‌شود تا فضایی
ضمیمی میان افراد به‌وجود آمده و امکان پاسخ به پرسش‌ها و همچنین گفتگو
درباره داستان به‌اندازه کافی وجود داشته است.

هنر داستان‌گویی اگر به‌درستی و به‌خوبی اجرا بشود یکی از نخستین و
ساده‌ترین و سالم‌ترین عواملی است که کودکان را به تفکر وادار می‌کند و امکان
مهمی برای افزایش شناخت آنها از همه چیز و همه جا به‌وجود می‌آورد.
نویسنده در پایان لازم می‌داند از راهنمایی‌های آقای دکتر مسعود گلزاری و
همچنین از تلاش و همت آقای جمشید دادجو مدیر محترم انتشارات دادجو در
جهت چاپ و انتشار این کتاب سپاسگزاری کند.

محمود احیایی

پاییز هزار و سیصد و هفتاد و شش شمسی